

ชื่อแผนงาน แผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยจากอัคคีภัย
หน่วยงานที่รับผิดชอบ สำนักงานเขตสัมพันธวงศ์
ประจำปีงบประมาณ ปี พ.ศ.๒๕๖๔

๑. สถานการณ์ทั่วไป

อัคคีภัย เป็นสาธารณภัยที่เกิดขึ้นมากที่สุดในกรุงเทพมหานคร จากสถิติการเกิดอัคคีภัย ในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ พบว่าเกิดขึ้นจำนวน ๒,๑๐๑ ครั้ง บาดเจ็บ ๑๒๙ คน เสียชีวิต ๑๕ คน ซึ่งกรุงเทพมหานคร ได้ตระหนักถึงปัญหาอัคคีภัยโดยดำเนินการตามมาตรการป้องกันและระงับอัคคีภัย รณรงค์ประชาสัมพันธ์ ให้ประชาชนตระหนักและมีส่วนร่วมในการป้องกันและระงับอัคคีภัยแล้วก็ตาม แต่อัคคีภัยเป็นภัยที่เกิดขึ้นบ่อยครั้งและแต่ละครั้งจะสร้างความเสียหายแก่ชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนเป็นอย่างมาก ซึ่งสถานที่เสี่ยงต่อการเกิดอัคคีภัยมักเกิดขึ้นในย่านที่อยู่อาศัย ชุมชนหนาแน่น อาคารขนาดใหญ่ อาคารสูง โรงงานอุตสาหกรรม ศูนย์การค้า โรงมหรสพ สถานบันเทิง และสถานบริการต่างๆ ซึ่งสถานที่เหล่านั้นมักมีการใช้พลังงานไฟฟ้า พลังงานเชื้อเพลิง พลังงานความร้อนและอื่นๆ ที่เอื้ออำนวยต่อการเกิดอัคคีภัยได้ง่าย สาเหตุการเกิดอัคคีภัย ส่วนใหญ่เกิดจากความไม่ตระหนักของประชาชน เช่น ความประมาท ขาดความระมัดระวัง ปลั้งเปลว ไม้ดูแลซ่อมบำรุงการใช้อุปกรณ์ไฟฟ้าที่เก่าและชำรุด หรือไม่ได้มาตรฐาน มอก. จนเป็นสาเหตุของการเกิดอัคคีภัย โดยเฉพาะช่วงฤดูที่อากาศร้อนและแห้งแล้ง หรือในช่วงเทศกาลสำคัญต่างๆ ที่มีการจุดพลุ เล่นไฟ จึงมักมีอัคคีภัยเกิดขึ้นบ่อยครั้ง

ดังนั้น เพื่อเป็นการเตรียมการป้องกันและบรรเทาภัยจากอัคคีภัยที่อาจเกิดขึ้น จึงต้องจัดทำ แผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยจากอัคคีภัยเขตสัมพันธวงศ์ เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทาง ในการเตรียมความพร้อมและการปฏิบัติงานร่วมกันอย่างบูรณาการ เพื่อป้องกันและบรรเทาความเสียหาย หรือลดความสูญเสียที่อาจเกิดจากภัยอัคคีภัย

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อเตรียมความพร้อมด้านทรัพยากร ระบบการปฏิบัติ ทั้งหน่วยปฏิบัติการหลักและหน่วย สนับสนุนให้สามารถดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาจากภัยอัคคีภัยได้อย่างรวดเร็ว ทันเหตุการณ์และมีประสิทธิภาพ

๒.๒ เพื่อกำหนดกรอบการปฏิบัติงานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถปฏิบัติการป้องกันและ บรรเทาภัยจากอัคคีภัยได้อย่างเป็นระบบและบูรณาการ

๒.๓ เพื่อป้องกันและบรรเทาผลกระทบต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนที่อาจเกิดจากภัย อัคคีภัย

๓. นิยามศัพท์

อัคคีภัย หมายถึง ภัยอันตรายอันเกิดจากไฟที่ขาดการดูแลควบคุมดูแล ทำให้เกิดการติดต่อลุกลาม ไปตามบริเวณที่มีเชื้อเพลิง เกิดการลุกไหม้ต่อเนื่อง สภาวะของไฟจะรุนแรงมากขึ้น ถ้าการลุกไหม้ที่มีเชื้อเพลิงหนุนเนื่อง หรือมีไอของเชื้อเพลิงถูกขับออกมาความรุนแรงก็จะมากยิ่งขึ้น

ผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ หมายถึง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
รองผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ หมายถึง ปลัดกระทรวงมหาดไทย

ผู้อำนวยการกลาง หมายถึง อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

ผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร หมายถึง ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

รองผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร หมายถึง ปลัดกรุงเทพมหานคร

ผู้ช่วยผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร หมายถึง ผู้อำนวยการเขต

ผู้บัญชาการ...

ผู้บัญชาการเหตุการณ์ หมายถึง ผู้ที่มีอำนาจในการบัญชาการในพื้นที่เกิดเหตุ อำนาจการสั่งการตลอดจนควบคุมภายใต้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย หรือได้รับมอบหมาย

อาสาสมัคร หมายถึงอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน(อปพร.)

เจ้าพนักงาน หมายถึง ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่ต่างๆ ตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐

๔. ระดับความรุนแรง และการจัดการสาธารณภัย

การปฏิบัติตามระบบการบัญชาการเหตุการณ์ โดยรวมอำนาจสั่งการแบบรวมศูนย์ เรียกว่า “Single Command” เพื่อแก้ไขปัญหาความซ้ำซ้อนและความล่าช้าในการปฏิบัติ โดยมีผู้บัญชาการเหตุการณ์ (Incident commander) ในแต่ละระดับตามความรุนแรงของสาธารณภัย เป็นผู้อำนวยการสูงสุดและมีองค์กรรับผิดชอบในการแก้ไขเหตุการณ์ ดังนี้

ระดับ	การจัดการสาธารณภัย	ผู้มีอำนาจตามกฎหมาย	องค์กรรับผิดชอบ
๑	สาธารณภัยขนาดเล็ก	ผู้ช่วยผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร (ผู้อำนวยการเขต) เข้าควบคุมสถานการณ์	กองอำนาจการป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยสำนักงานเขต (กอปภ.สนข.)
๒	สาธารณภัยขนาดกลาง	ผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร (ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร) เข้าควบคุมสถานการณ์	กองอำนาจการป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยกรุงเทพมหานคร (กอปภ.กทม.)
๓	สาธารณภัยขนาดกลางใหญ่	ผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทา สาธารณภัย (รัฐมนตรีกระทรวงมหาดไทย) เข้าควบคุมสถานการณ์	กองบัญชาการป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยแห่งชาติ (บกปภ.ช.)
๔	สาธารณภัยขนาดร้ายแรง อย่างยิ่ง	นายกรัฐมนตรี หรือ รองนายกรัฐมนตรี ที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย เข้าควบคุมสถานการณ์	กองบัญชาการป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยแห่งชาติ (บกปภ.ช.)

๕. แนวทางการดำเนินงาน เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมและปฏิบัติงานร่วมกันแบบบูรณาการระหว่างฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

กิจกรรม	ฝ่ายที่รับผิดชอบ	ข้อมูลที่ควรจัด
๑. ก่อนเกิดเหตุ		
๑.๑ การป้องกันและลดผลกระทบ		
๑) ประเมินความเสี่ยงภัยจากอัคคีภัย โดยการประเมินภัยและความล่อแหลม ประเมินโอกาส หรือความเป็นไปได้ที่จะเกิดอัคคีภัย รวมทั้งศึกษาวิธีลด ผลกระทบต่ออาคารและสิ่งปลูกสร้าง	- ฝ่ายปกครอง	- ผลการประเมินความเสี่ยง - วิธีและแนวทางลด ผลกระทบจากการอัคคีภัย

๒) การตรวจสอบ....

กิจกรรม	ฝ่ายที่รับผิดชอบ	ข้อมูลที่ต้องจัด
๒) ตรวจสอบ ปรับปรุงข้อมูลพื้นที่เสี่ยงภัย และจัดทำแผนที่เสี่ยงภัยจากอัคคีภัย รวมทั้งข้อมูลพื้นที่ปลอดภัยเพื่อรองรับการอพยพ	- ฝ่ายโยธา - ฝ่ายเทคนิค	- บัญชีพื้นที่เสี่ยงภัย - แผนที่พื้นที่เสี่ยงภัย - แผนที่เส้นทางหนีภัย - บัญชีศูนย์พักพิงชั่วคราว
๓) สำรวจ การก่อสร้างหรือปรับปรุงแก้ไข อาคารที่ก่อสร้างไว้แล้วหรืออาคารที่จะก่อสร้างให้มี โครงสร้างที่มั่นคง แข็งแรง ให้สามารถป้องกันอันตราย จากอัคคีภัย	- ฝ่ายโยธา	- บัญชีจำนวนอาคารที่ ตรวจสอบความปลอดภัย จากอัคคีภัย
๔) จัดทำฐานข้อมูลกำลังเจ้าหน้าที่ อาสาสมัคร เครื่องจักร เครื่องมือ และอุปกรณ์การกู้ชีพ กู้ภัย เพื่อให้พร้อมเรียกใช้งานได้ทันทีเมื่อเกิดภาวะ ฉุกเฉิน	- ฝ่ายปกครอง - ฝ่ายโยธา - ฝ่ายรักษาฯ	- บัญชีเจ้าหน้าที่อาสาสมัคร - บัญชีเครื่องจักร เครื่องมือ อุปกรณ์ประเภทต่างๆ
๕) พัฒนาระบบเครือข่ายฐานข้อมูล สารสนเทศด้านอัคคีภัยให้สามารถเชื่อมโยงระหว่าง หน่วยงาน	- ฝ่ายเทคนิค	- ระบบฐานข้อมูล สารสนเทศด้านอัคคีภัย
๖) ส่งเสริมความรู้และความตระหนักแก่ ประชาชน นักเรียน นักศึกษา และเยาวชน เกี่ยวกับ วิธีการ ป้องกันและปฏิบัติตนให้ปลอดภัยเมื่อเกิด อัคคีภัย	- ฝ่ายการศึกษา	- เอกสารแผ่นพับ คู่มือ วิธีการป้องกันและปฏิบัติ ตนให้ปลอดภัยจากอัคคีภัย
๗) จัดทำสรุปบทเรียน (Lesson Learning) ของการศึกษาผลกระทบของการเกิดอัคคีภัยครั้งสำคัญ เพื่อให้ทราบข้อมูล ข้อเท็จจริงสำหรับนำไปประยุกต์ใช้ ในการบริหารจัดการสาธารณภัย ให้มีประสิทธิภาพ มากยิ่งขึ้น	- ฝ่ายปกครอง	- ผลการศึกษาบทเรียน จากอัคคีภัย
๑.๒ การเตรียมความพร้อม		
กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ	ข้อมูลที่ต้องจัด
๑) จัดเตรียมเจ้าหน้าที่เตรียมพร้อมปฏิบัติงาน ดับเพลิงและกู้ภัยจากอัคคีภัย	- ฝ่ายปกครอง - ฝ่ายรักษาฯ - โยธา	- คำสั่งอยู่เวรฯ
๒) ฝึกอบรมอาสาสมัครกู้ชีพกู้ภัย อาสาสมัคร ป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน(อปพร.)	- ฝ่ายปกครอง	- บัญชีอาสาสมัครกู้ชีพกู้ภัย - บัญชีอปพร.

กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ	ข้อมูลที่ควรจัด
๓) จัดเตรียมเครื่องมือ เครื่องใช้ ยานพาหนะ วัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นในการกู้ภัยอัคคีภัยและอาคารถล่ม	- ฝ่ายปกครอง - ฝ่ายโยธา - ฝ่ายรักษา	- จำนวนเครื่องมือ เครื่องใช้ ยานพาหนะและ วัสดุอุปกรณ์พิเศษสำหรับ การกู้ภัยอัคคีภัยและอาคาร ถล่ม
๔) สำรองเครื่องอุปโภค บริโภคที่จำเป็น เพื่อสงเคราะห์ผู้ประสบภัยที่ไร้ที่อยู่อาศัยได้ทันที เมื่อเกิดภัยจากอัคคีภัย	- ฝ่ายปกครอง - ฝ่ายพัฒนาฯ - ฝ่ายสิ่งแวดล้อมฯ	- จำนวนถุงยังชีพกรณี ฉุกเฉิน
๕) จัดเตรียมระบบสื่อสารหลัก ระบบสื่อสาร รอง ระบบสื่อสารที่จำเป็น พร้อมทั้งจัดหาเครื่องมือ อุปกรณ์สื่อสารให้เพียงพอและใช้งานได้ตลอดเวลา	- ฝ่ายเทศกิจ	- ระบบสื่อสารหลัก - ระบบสื่อสารรอง - บัญชีเครื่องมือและ อุปกรณ์การสื่อสาร
๖) จัดเตรียมสถานที่พักพิง และจัดระบบ การบริหารศูนย์พักพิงชั่วคราว	- ฝ่ายพัฒนาฯ	- สถานที่พักพิง - คู่มือการบริหารศูนย์พักพิง
๒. ขณะเกิดภัย		
๒.๑ เมื่อเกิดเหตุอัคคีภัยในสถานที่จำกัด		
๒.๑.๑ การระงับเหตุ (ทันทีที่ได้รับการแจ้งเหตุ)		
กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ	ข้อมูลที่ควรจัด
๑) เข้าอำนวยความสะดวกกันเขตอันตราย และร่วมกันจัดระเบียบจราจรกับสถานีตำรวจในพื้นที่	- ฝ่ายเทศกิจ - ฝ่ายปกครอง	
๒) ช่วยเสวภาแจ้งสถานีดับเพลิงในพื้นที่ เข้าระงับเหตุ	- ฝ่ายเทศกิจ	
๒.๑.๒ กรณีต้องอพยพประชาชนไปสู่สถานที่ปลอดภัยดำเนินการอพยพประชาชนไปสู่สถานที่ปลอดภัย	- ฝ่ายเทศกิจ - ฝ่ายปกครอง	- บัญชีรายชื่อผู้พักพิง
๒.๒ กรณีภัยรุนแรง ประชาชนได้รับผลกระทบจำนวนมาก และบริเวณกว้าง จำเป็นต้องระดมสรรพกำลัง เข้าช่วยเหลือให้ดำเนินการ ดังนี้		
กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ	ข้อมูลที่ควรจัด
๑) จัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ สำนักงานเขตสัมพันธ์ตามระดับความรุนแรง พร้อมจัดเจ้าหน้าที่รับผิดชอบประจำศูนย์ฯ	- ฝ่ายปกครอง	- โครงสร้างศูนย์บัญชาการ เหตุการณ์ - กองบัญชาการ - อำนาจหน้าที่ของฝ่าย ที่เกี่ยวข้อง

กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ	ข้อมูลที่ควรจัด
๒) กรณีผู้บังคับบัญชา ขึ้นเหนือขึ้นไปเข้าควบคุมสถานการณ์ให้ส่งมอบการบัญชาการแก่ผู้บัญชาการเหตุการณ์ตามลำดับชั้น	- ฝ่ายปกครอง	- ข้อมูลแผนที่ ฐานข้อมูลต่างๆ ที่จำเป็นประกอบการตัดสินใจสั่งการ
๓. หลังเกิดภัย		
กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ	ข้อมูลที่ควรจัด
๑) จัดตั้งหน่วยบรรเทาทุกข์ เพื่อให้ความช่วยเหลือ ได้แก่ - หน่วยปฐมพยาบาล/นำผู้บาดเจ็บไปโรงพยาบาล - ประชาสัมพันธ์ การเตรียมหลักฐานเพื่อขอรับการช่วยเหลือเบื้องต้น - มอบถุงยังชีพ/สร้างขวัญและกำลังใจแก่ผู้ประสบภัย	- ฝ่ายปกครอง - ฝ่ายสิ่งแวดล้อมฯ - ฝ่ายพัฒนาฯ	
๒) ประเมินความเสียหายและความต้องการเบื้องต้น พร้อมทั้งออกหนังสือรับรองให้ผู้ประสบภัยไว้เป็นหลักฐานในการรับการสงเคราะห์และฟื้นฟู	- ฝ่ายปกครอง	- บัญชีรายชื่อผู้ประสบภัย - บัญชีทรัพย์สินที่เสียหาย พร้อมมูลค่าความเสียหาย
๓) จัดหาที่พักชั่วคราวให้ผู้อพยพและให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยด้านสุขภาพอนามัย และสภาพจิตใจ	- ฝ่ายรักษาฯ	- บัญชีที่พักพิงชั่วคราว - บัญชีผู้ประสบภัยที่อยู่ในศูนย์พักพิง - บัญชีผู้ประสบภัยที่รับการฟื้นฟูสภาพจิตใจ
๔) การจัดการศพผู้เสียชีวิตจากภัยอัคคีภัย สำนักงานเขตสัมพันธ์วงศ์ตามระดับความรุนแรง	- ฝ่ายสิ่งแวดล้อมฯ	- บัญชีสถานที่เก็บรักษาศพ - บัญชีผู้เสียชีวิต
๕) การฟื้นฟูความเสียหายเบื้องต้น	- ฝ่ายปกครอง - ฝ่ายโยธา	- บัญชีสาธารณูปโภคที่เสียหาย - บัญชีทรัพย์สินที่เสียหาย - บัญชีรายการและมูลค่าที่ให้การสงเคราะห์ฟื้นฟู

กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ	ข้อมูลที่ควรจัด
๖) พัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ประสบภัย ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และฟื้นฟูอาชีพ ให้สามารถดำรงชีวิตและประกอบอาชีพได้อย่างปกติ	- ฝ่ายพัฒนาฯ - ฝ่ายสิ่งแวดล้อมฯ	- บัญชีผู้ประสบภัยที่ได้รับ การฟื้นฟูด้านร่างกายและ จิตใจ - บัญชีผู้ประสบภัยที่ได้รับ การฟื้นฟูอาชีพ
๗) ฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม โครงสร้างพื้นฐาน และสิ่งสาธารณประโยชน์อื่น ๆ ที่เสียหายให้กลับสู่ สภาพเดิม เช่น สถานที่ราชการ โรงเรียน สถานที่ท่องเที่ยว ฯลฯ	- ฝ่ายโยธา	- บัญชีจำนวน ประเภท โครงสร้างพื้นฐาน - มูลค่าที่ต้องฟื้นฟู
๘) ศึกษาผลกระทบจากภัยอန္คิภัย และอาคารถล่มเพื่อนำไปเป็นข้อมูลในการบริหาร จัดการอန္คิภัยในอนาคต	- ฝ่ายปกครอง	- รายงานผลการศึกษา ผลกระทบจากภัยอန္คิภัย และอาคารถล่ม

๖. ระบบสื่อสารในภาวะฉุกเฉิน

จัดตั้งศูนย์สื่อสาร และจัดให้มีระบบสื่อสารหลัก ระบบสื่อสารรอง และระบบสื่อสารอื่น ๆ
ที่จำเป็นให้ใช้งานได้ตลอด ๒๔ ชั่วโมง ให้สามารถเชื่อมโยงระบบสื่อสารดังกล่าวกับหน่วยงานอื่นได้ปกติโดยเร็ว
ทั่วทุกพื้นที่

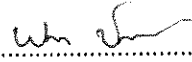
แนวทางปฏิบัติ	หน่วยงานหลัก
คลื่นวิทยุสื่อสารในภาวะฉุกเฉินระบบ VHF ผ่านข่ายเสาวภา	วางระบบสื่อสารในภาวะฉุกเฉิน - ฝ่ายเทคนิค

๗. การรับบริจาค กรณีที่จำเป็นต้องจัดตั้งศูนย์รับบริจาคให้ดำเนินการ ดังนี้

- ๗.๑ ให้จัดตั้งศูนย์รับบริจาคเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยกรุงเทพมหานครและเขตสัมพันธวงศ์ โดย
 - ๗.๑.๑ ให้หน่วยงานรวบรวมข้อมูลที่ได้รับบริจาค เช่น สิ่งของ เงินที่ได้รับบริจาค สถานที่
จัดเก็บที่ได้รับบริจาค
 - ๗.๑.๒ เมื่อได้รับบริจาคเงินให้ออกใบเสร็จรับเงินให้ถูกต้อง
 - ๗.๒ ให้สำนักงานเขตสัมพันธวงศ์ เป็นศูนย์กลางในการรับสิ่งของและเงินบริจาค โดยเงินบริจาค
นำเข้ากองทุนช่วยเหลือผู้ประสบภัย และแจกจ่ายสิ่งของให้ผู้ประสบภัยอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

๘. การสิ้นสุดภารกิจของศูนย์บัญชาการเหตุการณ์สำนักงานเขตสัมพันธวงศ์

เมื่อสถานการณ์สาธารณภัยยุติลง ให้ฝ่ายปกครองตรวจสอบข้อมูลให้ชัดเจน ว่าสถานการณ์ภัยจากอัคคีภัยได้ยุติลงแล้ว พร้อมจัดทำรายงานสรุปนำเสนอผู้บริหารกรุงเทพมหานคร และรายงานให้สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยทราบต่อไป

ลงชื่อ..... ผู้เสนอแผน
(.....(นางสาวพรวิทย์ ชีวนิกร).....)
เจ้าพนักงานปกครองชำนาญการพิเศษ
หัวหน้าฝ่ายปกครอง สำนักงานเขตสัมพันธวงศ์

ลงชื่อ..... ผู้อนุมัติแผน
(นางสาวอาทิตย์ โชติกิจฉัตรชัย)
(.....ผู้อำนวยการเขตสัมพันธวงศ์.....)